

פ' בהעלתך

(1) במדבר פרק י-יא

לג ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים וארון ברית-ה' נסע לפניהם דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה:
לד ויענו ה' עליהם יומם בנסעם מן-המחנה: ¶
לה ויהי בנסע הארון ויאמר משה קומה | ה' ונפצו אביבך ונגסו משנאיך מפניך:
לו ובגדה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל: ¶
א ויהי העם פמתאנגנים רע באזני ה' וישמע ה' ויחר אפו ותבער-בם אש ה' ותאכל בקצה המחנה . . .

ד והאספסף אשר בקרב התאוות תאונה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשׁר:

(2) תלמוד בבלי, שבת קטז.

רבן שמעון בן גמליאל אומר עתידה פרשה זו שתיעקר מכאן ותכתב במקומה ולמה כתבה כאן כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שנייה פורענות שנייה מאי היא ויהי העם כמתאוננים פורענות ראשונה ויסעו מהר ה' ואמר רבי חמא ברבי חנינא שסרו מאחרי ה'

(3) רש"י שם

מאחרי ה' - בתוך שלשה ימים למסעם התאוות האספסוף תאוה להתרעם על הבשר כדי למרוד בהקדוש ברוך הוא:

(4) תוספות שם ד"ה פורענות

פורענות ראשונה ויסעו וא"ר חנינא שסרו מאחרי השם - פי' בקונטרס שמאז התחילו לשאול בשר ואומר ר"י דאין נ"ל כן אלא פורענות ראשונה כדאמר במדרש ויסעו שנסעו מהר סיני דרך שלשת ימים כתינוק היוצא מבית הספר שבורח לו והולך לו כך היו בורחים מהר סיני דרך שלשת ימים לפי שלמדו הרבה תורה בסיני אמר הקב"ה נסמוך פורענות לפורענות לאו אלא נפסוק פרשת ויהי בנסוע הארון:

(5) פירוש הרא"ש על במדבר פרק י פסוק לה

וא"ת מה היה הפורענות הא' כי לא מציינו קודם לכן בפרשה הזאת שום פורענות אחרת אלא במתאוננים י"ל כי הפורענות הא' הוא ויסעו מהר ה' כלו' מאחרי ה' כתינוק הבורח מבית הספר כך עשו ישראל אמרו שמא רוצה להרבות לנו תורה אחרת ומצוה אחרת מה עשו חזרו לאחוריהם שמנה מסעות והקב"ה נפרע מהם ומתו מהם הרבה וזהו הפורענות שכתב מורה צדק להפסיק בין פורענות לפורענות:

(6) ספר גור אריה על במדבר פרק י פסוק לה

ויראה מה שדחקו לרש"י ז"ל לומר דהיה זה פורענות של "התאוות תאוה", דאי פירושו פורענות שהיו דומים לבורחים מבית הספר, אם כן עדיין יהיו שני פורעניות סמוכים זה לזה, דהיינו מתאוננים והתאוות תאוה. . .

(7) אבל נראה שדעת התוספות, דמתאוננים והתאוות תאוה לא רצה הכתוב להפסיק ביניהם, שהרי בפעם אחד היה, ונחשב זה פורענות אחת. אבל בין שני פורעניות שלא היו בפעם אחד, שהרי זה היה שנסעו מהר ה', וזה היה אחר ג' ימים כשחנו, אין הכתוב רוצה להסמיק ב' פורעניות תכופין מאותם שאינם תכופין, כי זה היה הוספת פורענות. כך נראה דעת התוספות, ופירוש נכון וברור הוא:

(8) כלי יקר על במדבר פרק י פסוק לג

ד"א לפי שכתוב במגלת סתרים אם תעזבני יום יומים אעזבך (ספרי עקב יא כב) נמשל לשנים שהולכין זה מזה זה הולך מיל למזרח וזה למערב נמצא שהם רחוקים זה מזה ב' מילין, כך אמר הכתוב כי המה נסעו מאחרי ה' ונזורו אחר דרך ג' ימים מן השכינה ולעומת זה גם ארון ברית ה' נוסע לפנייהם להתרחק מהם דרך ג' ימים נמצא ריחוק דרך ו' ימים ביניהם כדי לתור להם מנוחה מן המצות אשר מאסו בהם:

(9) דברים פרק א

(ו) ה' א-להינו דבר אלינו בחורב לאמר רב לכם שבת בָּהָר הַזֶּה:
(ז) פנו וסעו לכם ובאו הר האמרי ואל כל שכניו בערבה בָּהָר וּבְשִׁפְלָהּ וּבְגִבְיָהּ וּבְחֹף הַיָּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַלְכֶנּוּ עַד הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר פְּרָת:

(10) כלי יקר דברים פרק א פסוק ו

וי"א שהאשימם על שברחו מן הר חורב כתינוק הבורח מבית הספר, וע"ז אמר רב לכם כי הימים אשר ישבתם בהר לא היו בעיניכם כימים אחרים באהבתם אותם, אלא כימים רבים של צער וזהו רב לכם שהיה רב והרבה לכם שבת בהר הזה לכם ולא לי